

Barcelona 27 de febrer de 1925

L'Esquella de la Torratxa

Any XLVIII Número 2399 15 cèntims — Atrassats 30

L'AYN SANT

—Vols dir que és prou sant aquest any que hem triat? Hi han moltes desgràcies!

CURACION RADICAL DE LA AVARIOSIS

(SÍFILIS)

Tratamiento fácil y discreto con los comprimidos de GIBERT

Los comprimidos de GIBERT no producen irritación intestinal y contienen además una notable proporción de arsénico en estado orgánico en que se conoce su bienhechora influencia en la evolución de la enfermedad.

La impregnación del organismo, a dosis pequeñas administradas cotidianamente, termina por crear en el organismo un medio en que los espiroquetos (microbio de la sífilis) se debilitan y mueren. La salud no está en nada comprometido y no ocurre la intolerancia que algunas veces se manifiesta después de la inyección a dosis máxima.

Hay enfermos que no pueden someterse al tratamiento costoso de la inyección, y a otros les repugna entrar en las clínicas

donde todo el mundo sabe tratar las enfermedades sífilíticas. El tratamiento por los Comprimidos de GIBERT es sumamente fácil y discreto; la caja puede llevarse en el bolsillo del chaleco, y todo el mundo puede curarse sin ser notada su enfermedad.

Sustituye con ventaja al 606 · Numerosos certificados médicos · Preparado por J. Gibert, Farmacéutico especialista de 1.ª de la Universidad de París · La caja de 50 comprimidos, Ptas. 7'50

FARMACIA SARRIAS, Plaza Santa Ana, 9
FARMACIA TARRÉS, calle Carmen, n. 34

CASA ESTABLERTA EN 1890

Carme, 51, botiga
EL REGULADOR

Telèfon A 62

BARCELONA

HERNIATS (TRENCA TS)

Voleu curar-vos les hèrni es? Voleu evitar el seu desenrotllo? Voleu prevenir-vos dels seus perills? Voleu anar còmodes? Amb els braguers que fabrica l'especialista PERE SIMON obtindreu totes aquestes aventatges.

Hi ha braguers de 5, 10, 12, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45 i 50 pessetes un. Faixes higièniques per a evitar l'abort i dilatació del ventre. Braguers per a la curació radical de les criatures. Objectes de goma per a la higiene en general. Cotons i gasses per a la curació de ferides segons el Dr. LISTER

BICICLETES
Motos

Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

GRAN CAFE RESTAURANT

OLYMPIA

Ronda Sant Pau, 17-21

Salons per a banquets. - Esplèndids
locals per a Dominó i Tresillo

22 Billars

Preus econòmics

ANTONI LOPEZ

— IMPRESSOR —

Treballs comercials de totes
classes : Revistes : Catàlegs
Edicions especials de luxe
Talonaris : Factures, etc., etc.

Olm, 8 : Telèfon 4115
:: BARCELONA ::

El Gato Negro

Bar - Charcuterie

Rambla del Mig, 36-38 - Tel. 2290 A

SERVEI DE PRIMER ORDRE

Única Casa amb servei de CAFE-EXPRES per a tot el públic

PREUS MODERATS

PATI BLAU

PELAI, 1

SALÓ EL MÉS NOU
EL MÉS HIGIENIC
ÚNIC A BARCELONA

Elegant sessió vermut tots els
dies festius de 12 a 2, amenitzat
amb un interessant concert.

Tothom pregona que el succulent
café d'aquesta casa, és el
millor de Barcelona.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

El bon Carnestoltes

L'atzar ens ha portat a presenciar el Carnestoltes de Perpinyà. No és de Niça, naturalment, encara que els bons perpinyanencs alleguin que si a Niça hi ha el rite oficial del Carnestoltes amb tota la fredor i tot l'èmfasis d'una litúrgia, a Perpinyà persisteix la vella fúria del Carnestoltes popular, amb les seves cobles estridents, les seves colles de disfresses frenètiques i la seva bacanal pels barris hospitalaris. Efectivament, a les "plàtanès", a la Plaça Arazó i la de la Loge, vàrem contemplar els seguicis estafolats del Carnestoltes pur.

Hi anaven dues, tres, quatre músiques. Sense música, no hi ha alegria, ni moviment. Darrera dels músics, anava la gentada. De tant en tant, la música es deturava, engegava el metall, sorgien rodones de disfresses, i començava una sardana acançada i epilèptica. Allò, nit com era, prenia un aspecte d'aiguafort de Goya. Solament que no tenia de grotesc ni de trist. Ningú s'enrecordava del sentit del ridícul. No era arribada l'hora de ballar? Doncs es ballava. No s'havia de cridar? Doncs es cridava. No existia una confusió fraternitària? Doncs a barrejar-se tothom, civils i militars, honrades i perdudes, senyors i miserables. Semblava el primer Carnestoltes. Semblava que tots s'haguessin tornat criatures i volguessin aprofitar la primera nit de llibertat consentida per la família.

Allò no ho veurem mai an aquí, perquè som massa seriosos, perquè si ens veïessin convertits en tarambanes, pensarien que la botiga, amb un cap de trons que xiscla pel carrer, no pot anar bé, ni, si és home de negocis, tenir serietat, ni, si és polític o periodista, meditar molt sobre les coses de la república. Tot lo més que es pot fer an aquí és anar al ball de l'"Artístic", i encara, només que la mitja part, perquè després, fet el resopò, totes les segones parts s'embruten. Si una senyoreta anés a la nit, darrera d'una música, pensariem que "va buscant". Si un senyoret s'hi afegís, en sortiria amb algun cop. I si érem més de cent, acabariem fent una manifestació amb crits subversius.

A Perpinyà semblava que tenien tots els problemes re-

solts, i que no volien més que riure, amb un riure d'infants en vacances. El Carnestoltes era ben bé el retorn a la vida primitiva. La qüestió era cridar desarticuladament i ballar sense compàs, i córrer sense esma, i donar cops sense fer mal, i tocar les dones sense malícia, i saludar a tothom sense conèixe'l, i disfressar-se sense pensar amb l'art, ni amb els premis del Municipi, i anar plegats sense fer rua.

Per a que res manqués, hi havia els negres, els soldats senegalesos, anant darrera un carro que representava la cort d'Antenea, la de *L'Atlàntida*. Els negres, com ubriacs, grinyolaven guturalment, picaven de mans i de peus, remenaven les anques, reien, mostrant les dents formidables i blanques. Aquell defici ho aguantaren tota la tarda, igual que si fos festa i fossin a la tribu. A la nit, encara corrien, cantant una melopea de boigs. I els oficials reien, oblidats de la disciplina, oblidats de la serietat militar, sabent que aquells homes vociferants s'han batut com a hero's en les més extraordinàries batalles.

A l'endemà, dilluns, ja érem a Barcelona, i llegíem en els diaris que el Carnestoltes, a Barcelona i a Catalunya, havia estat desanimadíssim. Ningú havia perdut la serietat. Ningú havia exposat el crèdit de la botiga. En lloc d'Antenea, anaven en el carro els anuncis de les cases, i si havia algun negre, era per a repartir els anuncis.

L'any que ve tornarem a Perpinyà.

PARADOX

VOLGUER ÉSSER LO QUE NO S'ÉS

Al ball de disfresses que el "Círcol Artístic" celebra a "Novedades" Com en els meravellosos contes de Wells, estem en el planeta Mars. Ens hi ha dut un avió que sembla dibuixat per Marcel Arnac.

Passejant per la sala de "Novedades", plena de dones boniques, pensem: Veritablement, a Mars s'hi fa una vida molt divertida!

Tothom va disfressat, és obligació que tothom vagi disfressat: chambergs de mosqueters, perruques empolvades, levites de l'època romàntica...

De sobte entra un senyor que no va disfressat. Aquest senyor és un escriptor amic nostre, home considerat una mica boig, ni massa vell, ni massa jove. Aquest home vesteix de frac, corbata blanca, sabata de xarol, barret de seda, tou—el barret de copa és una ximpleria pròpia tan sols per a regidors i demés gent estranya—guants blancs, abric d'etiqueta.

Els porters deturen al nostre amic:
 —No es pot passar!
 —Per què?
 —Perquè s'ha d'anar disfressat.
 —Ja hi vaig.
 —Vostè? De què?
 —De ric!

I entra, deixant als porters amb un pam de boca oberta.

Proses epigramàtiques

DEL CARNESTOLTES

Carnestoltes és una paraula bellíssima, que significa la prohibició de la carn. Avui té un significat completament oposat; avui vol dir carn desfermada, perquè la golafreria sensual s'entrega a la disbauxa i fins fa estralls.

A nosaltres ens plau la carn i la sensualitat refinada, però no ens plau el Carnestoltes, còpia de les bacanals gregues que tampoc sabem si ens haurien plagut, encara que els grecs en tot tenien gràcia.

DE LA CARETA

A un noranta per cent de les dones els recomanem la careta. Ens sembla que deuen ésser més belles.

Algunes n'hi ha de belles que no cal que se'n posin, car la seva bellesa és una careta que amaga tota la seva malignitat.

Els homes són molts que en porten tot l'any i els recomanem que no se'n posin.

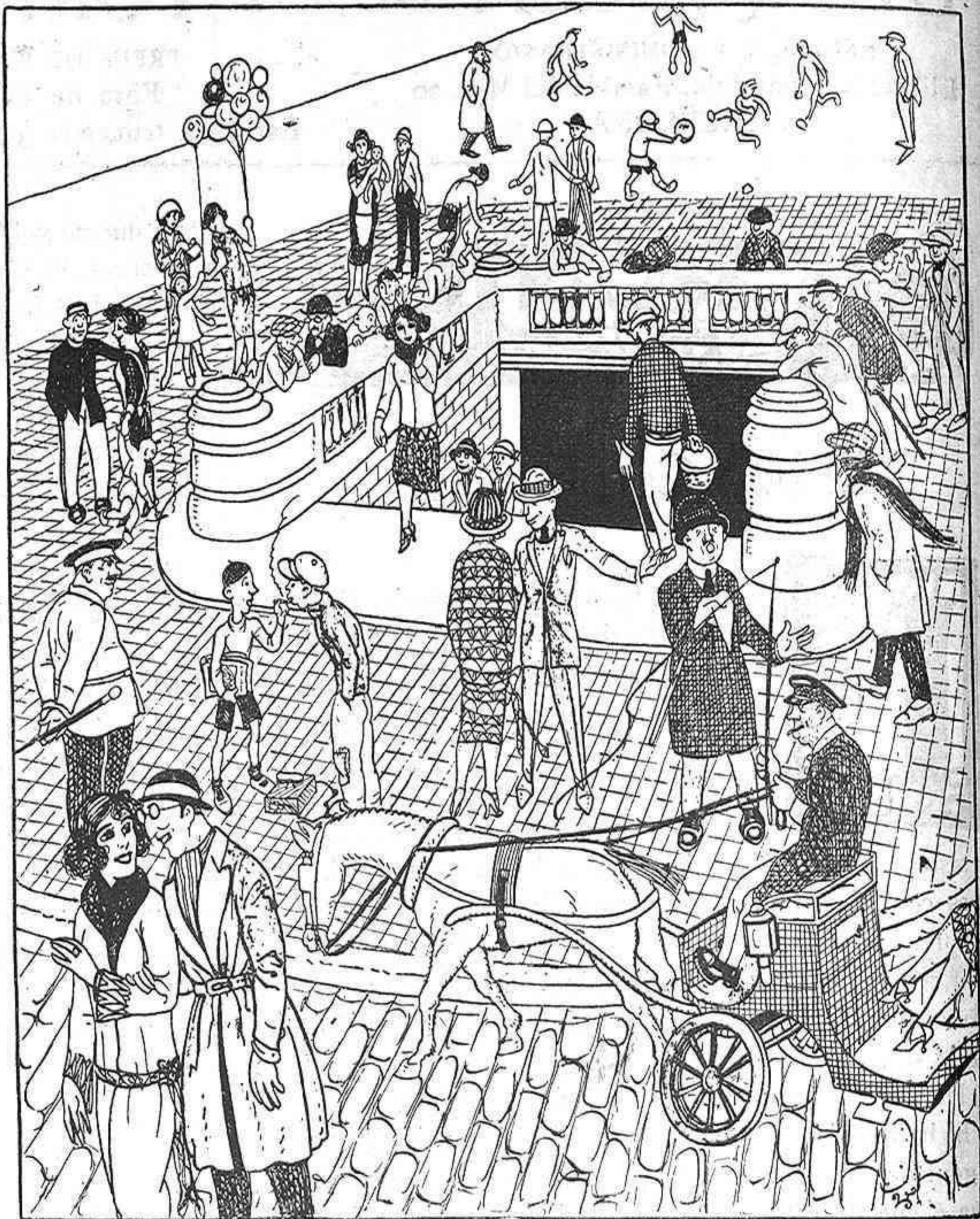
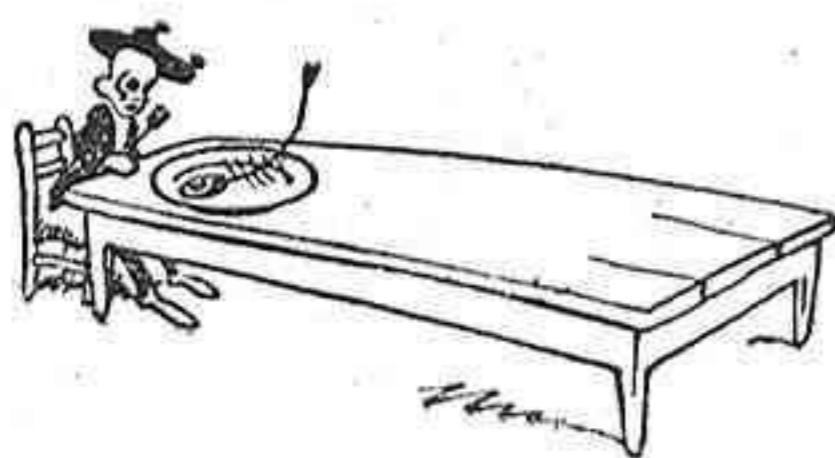
DEL PALLASSO

El pallaso surt per Carnaval i va a la rua. Fa pallasades a tort i a dret. Què voleu que faci, pobre pallaso?

De cada home, com de cada arbre, no en podem esperar res més que el seu fruit natural, i així com el cirerer fa cireres, els pallasos fan pallasades.

Acontentem-nos pensant que el Carnestoltes s'acaba de morir.

SALPER

VA PER LLARG

—Quan ens casarem?
 —Quan el «Metro» vagi ple de gent, sempre!

El ball de disfresses vist per un home que no es diverteix

A mi m'ha agafat aquest amic i m'ha dit, com si fes un gran descobriment:
 —Vostè està trist! Vostè fa uns quants dies que està molt trist!

S'equivocava: jo no estava trist, però com a un amic no està bé que se'l contradigui, he callat. I he somrigut tènueament. El meu somriure podia traduir-se així: "Com ho ha endevinat? Indubtablement vostè és un home de gran penetració. M'honro moltíssim amb la seva amistat".

Alentat pel meu somriure, aquest amic m'ha comminat:
 —Vostè s'ha de divertir! A vostè li convé molta distracció! Aquest vespre anirem a un ball de disfresses!

Jo he volgut protestar; li he volgut fer veure que un ball de disfresses és massa per a mi, i que no em diverteix... però tot ha sigut inútil. L'amic ha començat a cridar i a sermonejar-me, i m'ha predit que, de seguir així, jo acabaria malament. A mi, francament, davant d'aquestes paraules, m'ha entrat un xic de por. He sentit una pro-

funda llàstima de mi mateix, m'he arribat a convèncer de que jo era molt desgraciat. M'he arribat a convèncer de que si no assistia al ball de disfresses estava perdut. I amb la perspectiva d'un esdevenidor tan espantós, m'he deixat portar al ball.

Abans d'entrar, l'amic s'ha tret de la butxaca dos nasos de cartró. Se n'ha posat un, amb molta estranyesa per part meua, i m'ha allargat l'altre.

—I això què és?—he volgut saber jo.

—Un nas de cartró!

—Ja, ja! Però, què vol que en faci d'un nas de cartró?

—Posar-se'l!

—No!—he fet jo, espantat.

—Sí, home! Un nas de cartró dóna molta alegria al individu que el porta.

Davant d'aquest argument poderosíssim, com que a mi, segons l'amic, em convé l'alegria, m'he posat el nas.

Aquí em convé fer una confessió dolorosíssima i que molestarà a l'amic. El molestarà tant que fins potser podré la seva amistat que m'era molt útil. Veu's aquí la confessió: Jo no m'he divertit al ball de disfresses. El ball de disfresses no s'ha fet per a mi. La sala estava guarnida com el dormitori d'un notari que s'hagués tornat boig, i era plena de gent. Aquesta gent, per a fer-me veure que es divertien molt, s'havien vestit d'una manera absurda i llastimosa, cridaven molt, passejaven al voltant de la sala com al

voltant d'una sínia, i, fins, de tant en tant, ballaven.

Als *palcos* també hi havia gent: homes i dones, pertanyents a l'aristocràcia del vici i que feien que nosaltres forméssim un concepte molt trist de l'aristocràcia. Aquestes dones, aquests homes dels *palcos*, cada mitja hora feien uns quants crits i llençaven un grapadet de *confetti*.

L'amic, davant d'aquestes manifestacions d'alegria, gairebé s'emocionava.

—Què no ho veu? Què no ho veu com es diverteixen?

—em deia—Apa, home, animi's!

Però jo no m'animava. L'espectacle em semblava d'una estupidesa majúscula. Totes aquelles dones, que tant entusiasmaaven a l'amic, feien pudor de suor, de carn manosejada per tothom, i de perfumeria barata. En el fons s'advertia que no es divertien, que estaven cansades i avorrides. Ballaven, bevien, reien, avalotaven, perquè això és cosa que l'ofici s'ho porta.

Jo, cansat de tanta diversió, me n'he anat al cafè. He demanat una copa de conyac, i he estripat el nas de cartró que m'havia estafat d'una manera tan vil.

La dona que m'acompanyava, s'ha estranyat un xic de la meua acció. Després m'ha preguntat:

—Per què ho has fet això?

I jo, de mal humor, sense ganes de donar explicacions, perquè a la gent inferior no se'ls dóna mai explicacions:

—Perquè no em divertia!

Ella, llavors, esforçant-se en convertir-se en sirena, ha dit:

—Ja et divertiràs amb mi, *minus!*

I jo he pensat que era un pobre home i que amb la dona em passaria lo mateix que amb el nas de cartró.

LLUÍS CAPDEVILA

La sinceritat poètica

Si demaneu a un roser perquè fa roses no us ho sabrà dir pas. Es per un miracle que té a dins i li esclata per les branques.

Si demaneu a un poeta perquè fa versos i com els fa, no ho sap tampoc. Sols sap que cada vers l'ha deixat meravellat com el roser amb les branques enceses.

Així els passa als veritables poetes; fan els seus versos amb l'esponaneïtat amb que esclaten les flors i amb que ragen les fonts, i aquesta mateixa esponaneïtat els segella d'una originalitat inconfundible. Totes les roses s'assemblen, però no n'hi ha cap d'igual.

La dot més essencial al poeta és la sinceritat. No cregueu amb els que fan excentricitats; tot allò que fan és mentida és de roser incapaç de florir i que l'han enflocat amb roses de paper que no s'esfulen, però es podrien en la branca on són plantifi-

LES DECLARACIONS DEL «CONDE»

—Eres cojo y no te creo!

caedes o les esquincen quatre gotes de rou o el primer raig de sol les despinta.

No en cregueu res dels que volen fer de l'art una cosa exclusiva de l'última moda. L'art és etern i és patrimoni de la humanitat sencera. Però així com tots els cossos tenen la seva ombra, també hi ha ombres d'art, art fictici, irrisori, grotesc, buit.

Tot és bell en el món, sols falta que els nostres ulls sàpiguen mirar-ho amb claror de meravella. Tot és bell en el món!

Molts poetes, però—poetes més perquè els ho diuen que no pas per esser-ho—no saben mirar les coses que ens envolten de cara a l'art, sinó de cara a l'artifici. I molts van orgullosos pels nostres carrers creient que el divi Dant els veu i els té enveja. Amb algun dels més dolents, que passa per bo gràcies a la capelleta, no podeu ni parlar-li. Jo he fet un estudi breu sobre la seva personalitat literària i m'he convençut que feia de gegant, lluint formes corpulents i llampants en els seus versos i al dessota hi havia una anímetosca i mesquina, gens comparable amb el gegant aparent, sinó del tot adequada al homenic que el porta suant i ballant.

Hi ha molts poetes de Saló que és com si diguéssim d'hivernacle. Els seus fruits també són d'hivernacle, sense sabor, aigualits; moltes sedes fines de les recepcions, molts domassos i catifes, però tot plegat una carrincloneria aristocràtica com tantes. Jo prefereixo un suburbi de carrer baix entre misèria i podridura a qualsevol de les aristocràtiques recepcions. Les roses més superbes—tornant a l'allegoria del roser—són les del roser més afemat. Aquelles podridures de les quals s'ha nutrit, li esclaten en flors meravelloses. Les coses més emocionants que jo he vist en aquest món, les he vist entre gent humil i a voltes famolenca i degenerada. Són els fills de la terra que han estat rebregats pel dolor i el dolor els ha ensenyat les meravelles de la vida i les saben i les diuen amb la senzillesa del qui no les sap, perquè sí, tal com esclaten les flors, perquè no pot ésser d'altra manera, amb espontaneïtat, amb sinceritat, i aleshores són originals com elles soles.

Jo recomano, amb tot el convenciment, que els germans artistes de la meua terra cantin sincerament, sense preocupacions. El que sigui rossinyol cantarà com a rossinyol i el que sigui garsa baladrera baladrejarà com a garsa però no farà el ridícul com ara, que amb veu de garsa ens vol fer creure que és rossinyol.

JOAN D'ALIÓ

“LA CRISIS TEATRAL”

Això de “la crisis teatral”, que és una qüestió difícil i, segons per a qui, transcendentalíssima, és també una cosa popular, tan popular com la Primavera, per exemple. A nosaltres no ens interessen ni la Primavera—que és l'època de les violetes, dels Jocs Florals, els crims passionals i les erupcions cutànies—ni “la crisis teatral”. Però qui no ha sentit parlar, una vegada o altra, de la Primavera? Doncs és indubtable que també tothom ha sentit parlar de “la crisis teatral”. Perquè aquesta crisi ja és una cosa axiomà-

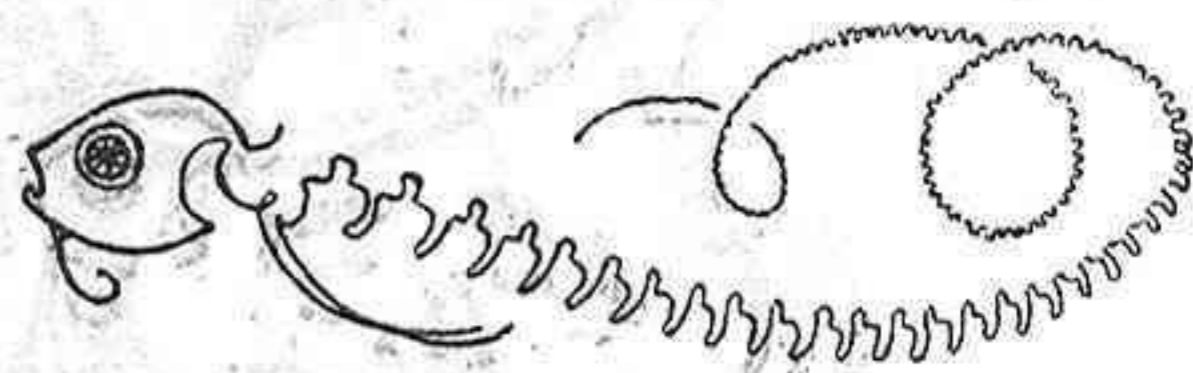
tica. Així com es diu: “Ja arriba l'època dels bolets”, es diu també: “Ja arriba l'època de la crisi teatral”. Perquè d'això, de crisi, com de bolets, n'hi ha cada any.

Un amic nostre, malparlat i, sobretot, malpensat, diu que això és un cuento dels empresaris. La crisi teatral l'han inventat ells per a, com tota la gent vil, explotar el sentimentalisme del públic i fer-lo anar al teatre. Si s'atrevissin, li dirien al públic:

—Aquesta comèdia no els ha agradat, ja ho veig. Però encara que no els agradi, jo els prego que segueixin venint al teatre. Pensin que abans jo era descarregador del moll, cirabotes, mosso de cafè. Ara m'he acostumat a vestir de senyor i a portar pedres cares als dits i a la corbata. He posat un pis a una dona dolenta que fa veure que m'estima. He comprat automòbil: un 32 Hispano. Encara que aquesta comèdia no els agradi, sacrificuin-se, vinguin al teatre. És tan bonic, tan poètic, tan distingit, el sacrifici! Vostès són la meua salvació! Si no fan cas de les meves paraules, hauré de tornar a descarregar al moll—i em costarà molt de tornar-m'hi a acostumar!—hauré de renunciar a les pedres cares, a l'automòbil, a l'amor de la dona dolenta, i costa tant deixar una dona dolenta! Costa més de lo que vostès es pensen!

Però els empresaris mai s'atreveixen a fer aquesta mena de confessions en públic. Per això, per pudor s'atreveixen a parlar tan sols de “la crisis teatral”, que és una cosa tan fantàstica com la Primavera. Perquè, vaja, diguin la veritat: algú de vostès ha vista mai la Primavera en la seva vida?

XARAU

Arengues de Quaresma

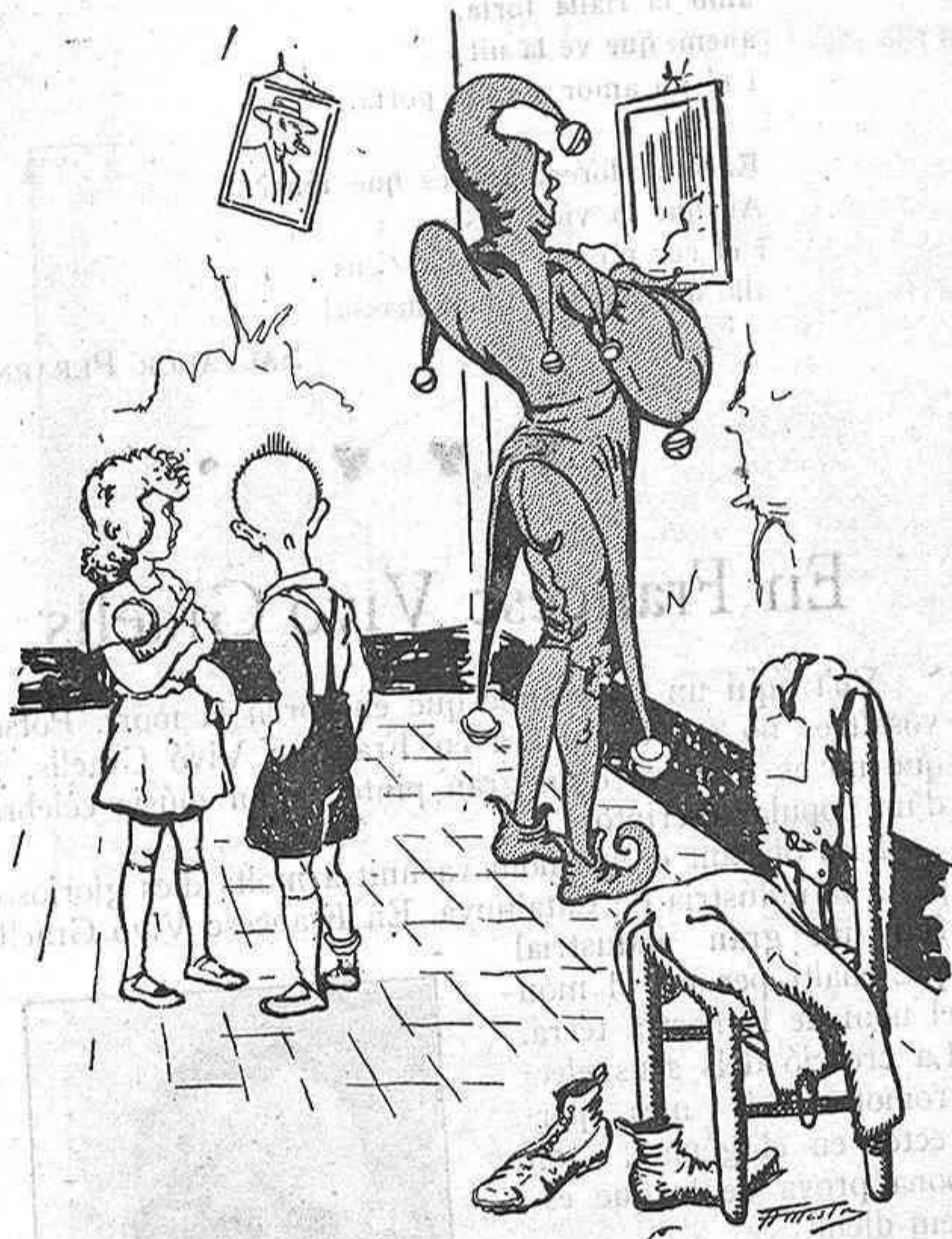
I

SUPERBIA

Caríssims germans meus, distants i afins: procureu bé tení els oïdos fins perquè aquests arengues que os endinyo són per est poble, i no per Marrampinyo.

El plat de la supèrbia avui serà la teca que per ordre es servirà; però, abans de... treure cap drapet al sol us prego que el qui tinga el porró al vol begui, si és que hi té vi, un trago formal per al primer greu pecat capital.

Hi ha algú, que d'est pecat fent gala justa camina a sobre d'uns camals de fusta àdhuc de tal faisó que de lluny pot clissar-se-li el llautó; d'altres que fent el tonto presumit saluden sols a qui va ben vestit; hi ha qui presum armant molta requesta fent veure que protesta de burles, insultant, i ço que vol és mostrar ço important

L'ALEGRIA

—Diu el pare que si som bons minyons,
quan s'acabi el Carnestoltes s'empen-
yarà el traje i ens donarà dinar!

UN DRAMA

—Adéu, Pierrot meu! Estàs molt trist!
—Còm vols que estigui alegre si vaig
al ball de màscares!

que és ell, donant-se pisto
perquè és dels de a cavall, vaturalisto!

Oh, pregueu germans meus,
que els superbs tinguin ulls de poll als peus,
que sabran de passada
ço que és acatxar força l'espina!

Durant el Carnaval
est pecat capital
ha passat molts disgustos i fatics
tirant confetti, i pols, tot a pessics
que encara és un favor
que apart d'ésser obsequi d'un valor,
tenint molta cordura,
si fa o no fa com el de serradura
hi solen, ulls, nas, coll i pell guanyar
i ni est pecat, ningú es pot ofegar.

I... vaja procurem lliura'ns d'est mal
que, amb paraula formal,
digué Sant Pericomi!
que la supèrbia sol dú al manicomi;
i aquí n'hi ha un bon comboi...
que està molt a la vora de Sant Boi!

Pulvis eris et pulvis reverteris,
que dit sense misteris,
vol dir (?) que ja es pot sè alt com un Sant Pau
que el que ha de caure, cau...
recau... i Sant Vicents,
oh, caríssims oients!

IVAN TOCC

En aquesta secció parlarem amb tota
atenció dels llibres que ens enviïn

L'home que tenia més d'una vida. Novella. Joan Puig i Fer-
reter. Una pesseta.

Poques vegades hem escrit la crònica d'un llibre amb la pro-
funda satisfacció que avui escrivim la de L'home que tenia més
d'una vida, que no dubtem en qualificar de gran novella, una
de les tres o quatre gran novel·les catalanes. Als noms de Ma-
rian Vayreda, "Victor Català" i Raimond Casellas—mestres de la
novella—hem d'unir-hi avui el d'en Puig i Ferrer, autor d'a-
questa magnífica, intensa, saborosa obra de L'home que tenia
més d'una vida.

Hem d'aplaudir la intenció d'en Puig—un dels valors més po-
sitius del nostre teatre—en dedicar-se a la novella, gènere que a
Catalunya està en franca decadència. A Catalunya tothom es
dedica a la poesia o a l'assaig. S'escriven masses versos, masses
assaigs... i masses poques novel·les. O els nostres homes de lle-
tres no tenen condicions per aquest gènere, o senten per ell un
profund menyspreu. Volem suposar que és a lo primer a lo que
es deu la no producció de la novella, ja que suposar lo segon
seria calumniar als nostres homes de lletres creient-los uns es-
túpids.

Però el cert és que no fem massa bon paper com a novellis-
tes. França té un Paul Morand, un Francís Carco, un Jean Gi-
raudoux; Austria un Snitzchler, que, al mateix temps que no-

vellista, és un magnífic comediògraf; Anglaterra un Tomàs Hardy; Hongria una Jenó Heltai; Espanya un Baroja... A Catalunya teníem un "Víctor Català", un Joaquím Ruyra. Ara, amb L'home que tenia més d'una vida, tindrem també, com a primera figura, un Puig i Ferrer novel·lista.

Però abans de lloar les bel·leses d'estil, d'imatges, d'observacions, que conté l'obra, cal dir quelcom de l'oportunitat amb que ha sortit. A Catalunya es patia—i es pateix encara—desde fa uns quants anys, una epidèmia de moralitat. La literatura portava taparrabos, cosa que no recomanem que usi la literatura, ja que no és una cosa massa estètica. O s'escrivien versos estranys, influenciats pels poetes estrangers d'avantguarda, o s'escrivien novel·les blanques per a senyorettes, casades de la classe mitja i demés gent inferior.

L'home que tenia més d'una vida, segons en les mans que hagi caigut, haurà esgarrifat a la gent. Però ja és hora de que la gent s'esgarrifi. L'home que tenia més d'una vida—quals pàgines poden compararse a les millors de Guy de Maupassant i Octavi Mirbeau—és una novella forta, inquietant, magnífica, cruel com la mateixa vida. El tipus de la protagonista està dibuixat d'una manera ferma i precisa. És un tipus odiós, miserable, sensible tan sols al goig o al dolor físics. Per alguns esperits senzills, ingenus, la protagonista de L'home que tenia més d'una vida, serà una dona d'excepció i per això creuran exagerat el tipus. Però no és així. El món n'està ple de dones com aquesta. La majoria no podem sospitar la seva perversitat, la seva dolenteria, la seva vilesa, que sofreixen tan sols els homes que les tracten íntimament.

Felicitem-nos de l'aparició d'aquest llibre, L'home que tenia més d'una vida, perquè ens descobreix al novel·lista que ens mancava.

Per què estàs trist?

Per què estàs trist? Quin foll neguit et passa?
Plores perquè has perdut l'amor
i has sabut que era una bagassa,
i encara vols i en sents enyor?

Estripa el vel d'aquest neguit
amb la riulla forta,
anem, que ve la nit
i té una amor a cada porta.

Trobarem dones sensuais
que donen el cos lliure
i contra tots els mals
esclafirem a riure.

Oblidarem tot el passat
embriagats de la mentida,
què se'ns endón de si és pagat
o no el goig de la vida?

Estripa el vel d'aquest neguit

amb la riulla forta,
anem, que ve la nit
i té un amor a cada porta.

Encara plores? Doncs què tens?...
Ai, que la vida passa
i el cor no sap oblidar gens
allò que havia estimat massa!

SALVADOR PERARNAU

En Francesc Vivó Graells

Ve't aquí un altre amic que ens pren la mort. Potser vosaltres no sabeu qui era en Francesc Vivó Graells, ja que no es tractava d'un gran pintor, d'un músic cèlebre, d'un popular escriptor...

I no obstant el seu nom va unit a molts dies gloriosos per a la indústria de Catalunya. En Francesc Vivó Graells fou un gran industrial que enaltí per tot el món el nom de la nostra terra. La creació dels seus electromotors, els més perfectes en el gènere, són bona prova de lo que estem dient.

Hi ha una altra cosa que augmenta la nostra admiració an En Francesc Vivó: Sigué un gran treballador, com ho demostra el que, d'home obscur, de senzill i humil obrer, pujà a ocupar la posició que actualment ocupava.

En el seu ram en Francesc Vivó Graells sigué un geni. Al morir, Catalunya perd un savi i la indústria metalúrgica un gran cooperador.

L'ESQUELLA, que s'honorava amb l'amistat d'en Francesc Vivó, dedica aquest petit record a la seva memòria.

En Francesc Vivó Graells.

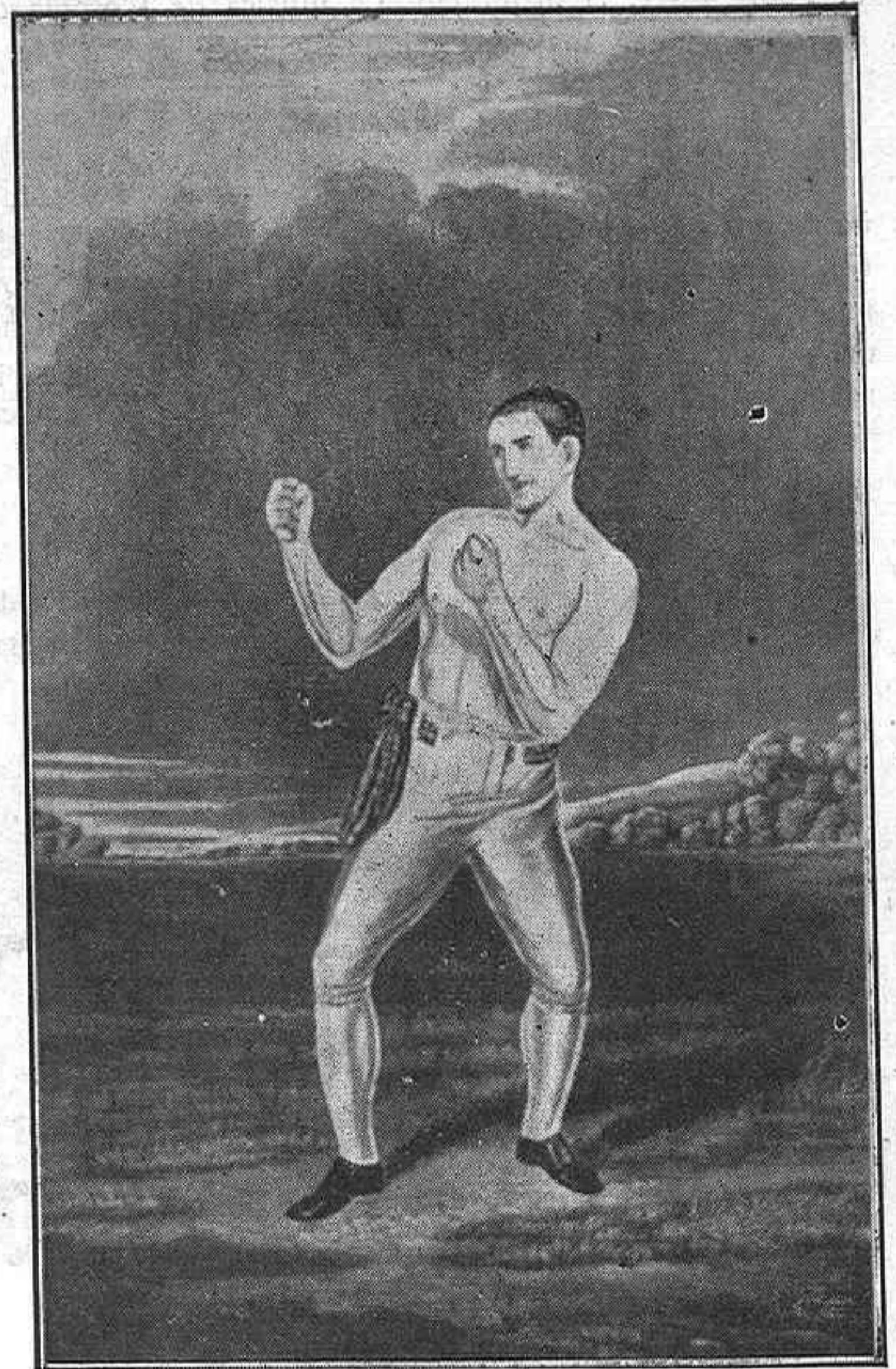
LICEU

S'ha estrenat L'escola del poble. L'assumpte d'aquesta petita òpera és tret d'una rondalla popular japonesa, finament graciosa, finament sentimental. La música és del mestre Fèlix Weintgartner, que és també l'adaptador del llibre. La música del mestre Weintgartner, no ens ha agradat. El mestre Weintgartner, que és un magnífic director d'orquestra, és un mediocre compositor. La seva música, tècnicament, no té cap defecte. I és natural que així sigui en un home que, com ell, coneix a la

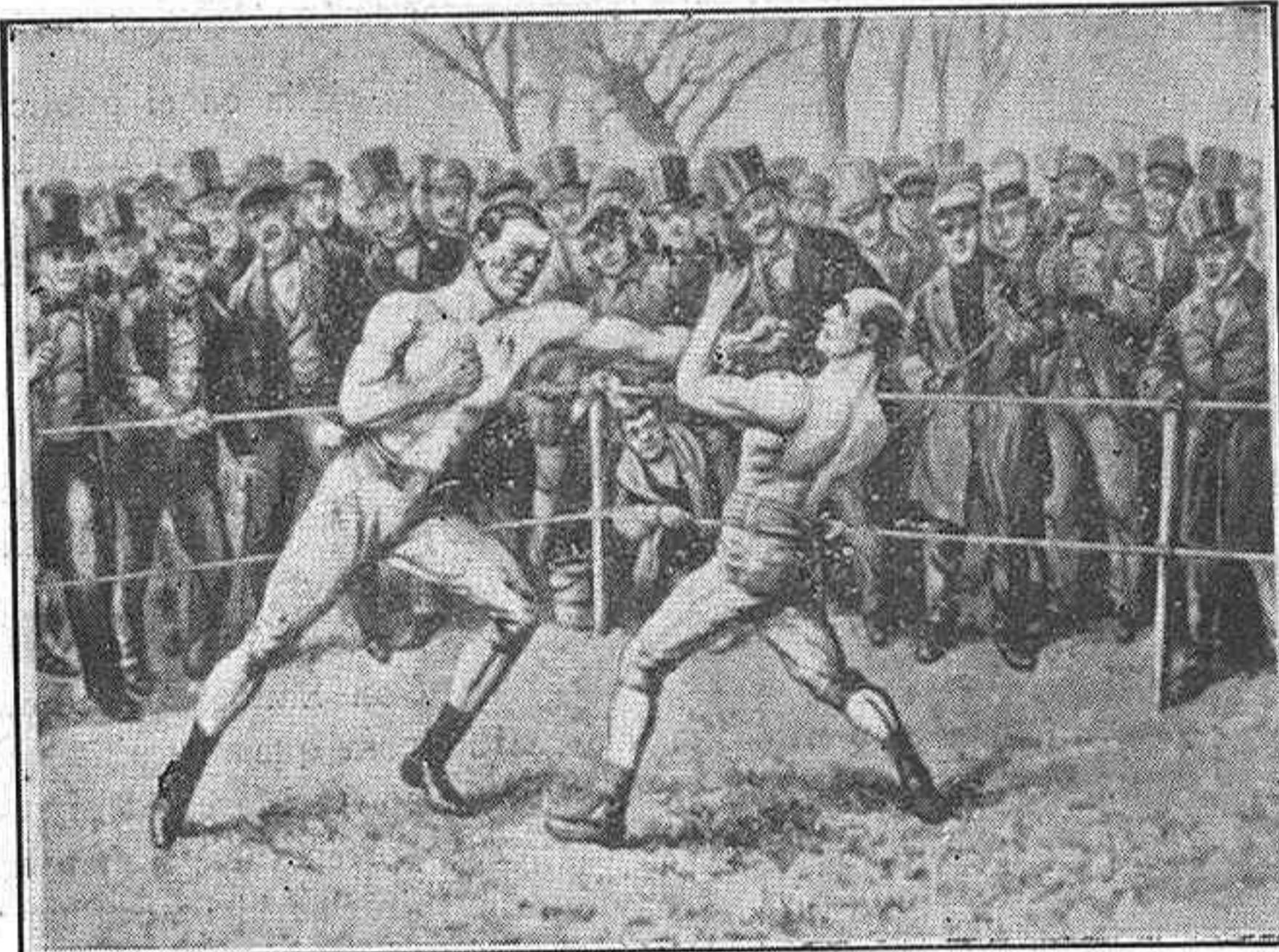
El noble art de la boxa

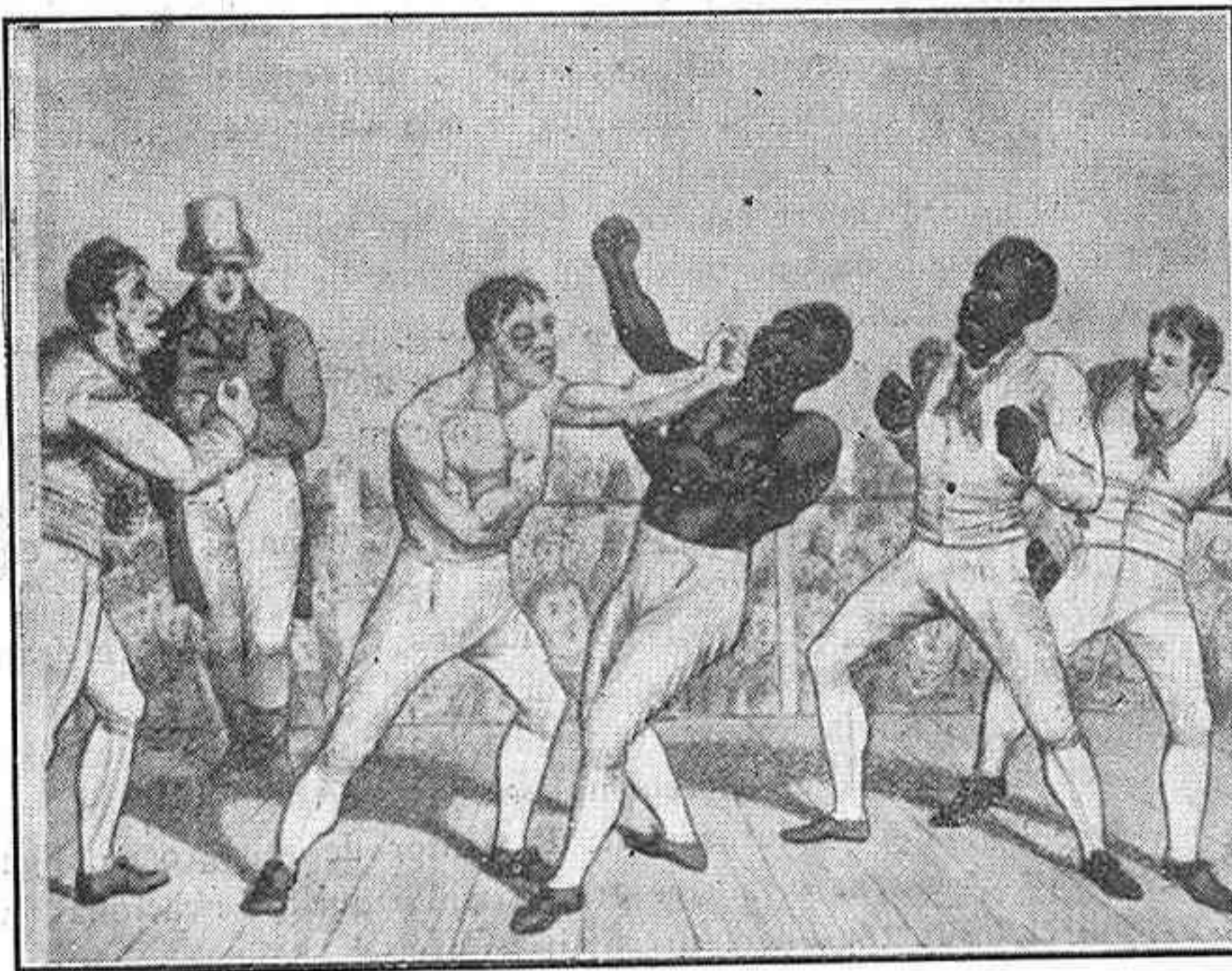
Un combat d'aficionats... per a passar l'estona d'una manera accidentada.

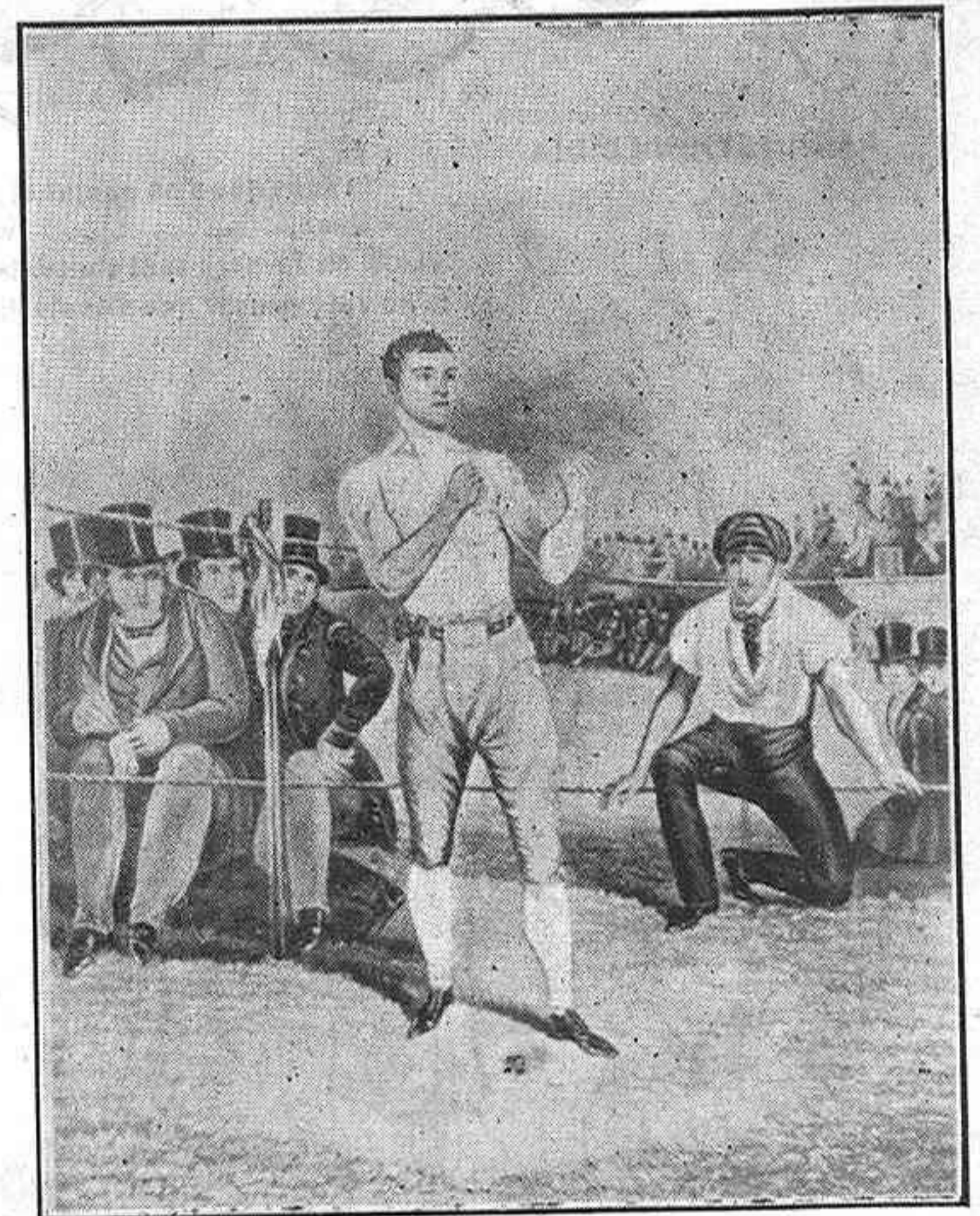
Johnny Walker, famós boxador, i més famós bevedor de whisky.

Tom Sayers i J. C. Heenan, barallant-se a Faronbrongh, en abril de 1860.

Tom Cribb i Tom Mollneux, el negre campió.

El cèlebre boxador Became.

Estampes antigues de la boxa al segle passat, exposades actualment a la Sporting Gallery a Londres.

perfecció tota la complicadíssima mecànica de la música. Però en el mestre Weintgartner manca lo essencial per a la creació de l'obra d'art: la inspiració. La música de *L'escola del poble* és freda, vulgar, mancada d'interès.

ESPAÑOL

En aquest teatre segueix, cada dia creixent, l'èxit de *La vida no és nostra*, la bella comèdia de l'Enric Lluelles. La gent acudeix an aquest teatre cada dia en més gran número, lo que demostra que la crisi teatral de que tant es parla—quan no es sap de què parlar—és una tonteria. Quan surt una obra que interessa, com *La vida no és nostra*, la gent va al teatre. I sinó que ho diguin els empresaris de l'"Español".

ROMEA

Nosaltres coneixíem, en l'original, aquesta comèdia de l'hongarès Azertis—un autor famós a tot el món menys a Barcelona

LA QUESTIÓ DEL DIA

—Ja saps que s'ha apujat el pa?
—Quan, vaig veure els forners tant contents ja m'ho vaig pensar que s'apujaria!

UN DESGRACIAT

—Es veu que això de viatjar no em prova! Vinc molt enconstipat.

—que el senyor Montero ha traduït amb el títol de *El desert es venja*. Però ens ha passat una cosa molt estranya: amb la traducció del senyor Montero gairebé no hem conegut la comèdia. Lo que en l'original és una obra magnífica, interessant, plena de bellesa, és en la traducció una cosa estrofolària, trencada, desigual, que fa rodar el cap.

Al costat d'escenes d'una gran delicadesa, de situacions d'una gran emoció, hi han vulgaritats i poca-soltes terribles. Per exemple, quan el protagonista té la visió de la guerra i sospira, en somnis: "Mamà! No ploris que no me les han tallat les cames, no me les han tallat!", per què no dir *mare*, que és una paraula més noble, més digna, i no *mamá*?

Aquella invocació que al final de l'acte fa el senyor Montero, que podria tenir una misteriosa majestat, es converteix en una cosa grotesca que excita la riulla en el públic. Es llàstima que amb tanta lleugeresa s'hagi fet malbé una comèdia.

L'escena ben servida. La interpretació molt discreta per part de la senyora Vila i el senyor Lluelles.

N'ENRIC LLUELLES
autor de *La vida no és nostra*.

NOVEDADES

S'ha estrenat en aquest teatre el sàinet de l'eminent dramaturg Santiago Rusiñol *El pintor de milagros*, magníficament traduït per en Lluís Capdevila.

El pintor de miracles és una de les més belles creacions de l'excels Rusiñol. Totes les obres de Don Santiago són magnífiques. Un geni no sap pas fer altra cosa que magnificències, i en Rusiñol és un geni. Però així com en *La Mare*, *El Místic* o *El pati blau*, dintre la seva grandesa porten més o menys de truc sentimentalista, en *El pintor de miracles* hi batega un ple sentit de veritat, de realitat; és ben bé ço que ha d'ésser una obra teatral: un pellanc de vida arrencat de la vida i tirat a les taules.

Aquella escena de la tartana volcada, és tan viva i real avui com ho serà d'aquí mil anys. Les angoixes del pobre artista tenen un ple sentit d'humanitat i una valor de realitat viva i palpitant.

El nostre pulcre escriptor Lluís Capdevila n'ha fet una traducció exquisida que no desdiu pas gens de l'original. I és que el senyor Capdevila és potser l'únic que pot traduir traçudament les obres del nostre humorista meravellós, perquè en Capdevila, a més de la gràcia que té com escriptor pulquèrrim, té la dot d'ésser també un humorista dels més exquisits, i per això a la dita humorística intraduïble, sap trobar-li la seva equivalent sens que perdi en força ni en gràcia.

Creiem que *El pintor de milagros* tindrà una ben franca acollida dintre el teatre espanyol.

La companyia fou correctíssima i algunes parts encarnaren essencialment els tipus fent-ne una vera creació.

Fou aplaudit calurosament *El pintor de milagros*, obligant a sortir en escena el nostre gran Rusiñol qui fou ovacionat junt amb el traductor que tant partit ha tret de l'obra.

BOB

Aquest número ha passat per la prèvia censura militar

EXERCICIS DE QUARESMA

— Què no va al ball blav, vostè?
 — No senyor: jo sempre vaig al negre.

Xerrameques artístiques

VELLS I JOVES — “MOT DE LA FIN”

La joventut sol ésser injusta amb els pobres vells als quals, molt sovintet, ho deu tot; és una llei fatal que plana damunt la barroera humanitat.

Si qualche volta la joventut confessa el respecte que li mereix la vellesa, és quan ja no li pot barrar el pas; és a dir, quan ha desaparegut del món dels vius.

Ço és precisament el que passa amb l'exposició retrospectiva d'en J. Serra i Ponson que hi ha a la “Sala Malmédé”.

En Serra Ponson sigué un dibuixant exquisit i un pintor acurat de la fornada dels Fortuny, Canovas Estirach, Martí i Alsina, etc., etc., com a pulcritud en la factura, a riquesa de detalls, a domini absolut de l'ofici, ben pocs l'aventatjaven. Professor a l'Acadèmia de Llotja posà l'ànima entera en trametre llealment als seus deixebles ço que havia après amb tant d'afany, motiu pel qual la jovenalla dels seus darrers temps el va qualificar de *miloca*.

Han passat ja uns anys de la mort del meritíssim ar-

tista, que no tingué altre defecte que el de no ésser personal en el sentit que ara es dona a la paraula, i avui, en veure reunida bona part de la seva producció artística, ens donem compte tots de que en Serra i Ponson era un veritable mestre de la pintura i un dels més fermes puntals del nostre neoclassicisme és a dir: una *miloca* digna de la millor recordança.

Sortosament, encara no és eixelebrada tota la joventut. Aquí tenim a l'Iu Pasqual que des de jovenet ha pintat seriosament, sense apartar-se gaire dels camins coneguts a les terres olotines, i ha acabat per fer-se una de les personalitats més característiques del paisatge català, perquè té lligades a la seva paleta la claror, la perspectiva i les nuvolades i sap posar-les allí on vol.

Ara mateix, si aneu a “El Camarín”, hi passareu una bona estona fruïnt de les belles visions de natura viva que hi té l'Iu Pasqual. Allí veureu unes *Vores del Fluvià*, espeterrants, unes *Corominotes* que, velles com són, semblen noves de trinca, i un *Camí del Triay* que ja no en voldria triar d'altre per a passejar-hi a l'estiu; i tot tan suau, tan plaièvol i tan bonic que dona goig de mirar.

Altre pintor jove que no tira per revoltat és en Quimet Terruella, el qual ens mostra a les “Galerías Areñas”,

un grapat de teles que es porten la sal i l'oli de debò. Sembla mentida el camí que ha fet aquest xicot en poc temps, i la pescada de pintura ferma, sucosa i calentona que ha dut de Mallorca.

Ha dut unes *Penyes blanques*, una *Cala daurada* i un *Ple de lluna*, queestic segur no lograrien fer-los tots els que ho voldrien. Res, que si Olot té un bon pintor en l'Iu Pasqual, Mallorca n'ha trobat un altre d'empenta amb en Terruella.

A les "Galerías Dalmau" en Robert Hoffmann ha reunit unes quantes pintures força simpàtiques que ens diuen que és un senyor de bona vista.

I de bones mans també, afegeixo jo, perquè sense mans avesades a manejar els colors, no es pinten coses tan xiroies i ben enfocades com el contrallum *Roques* i l'aigua d'aquell *Vestíbul*, i aquell *Pati*, blanc com un brossat del dia, que té a l'exposició.

C. ARBÓ

El secret

Pels carrers hem trobat un amic que ens volia confiar un secret. A nosaltres no ens agrada que ens confiïn secrets.

—Volia dir-te...—ha iniciat l'amic—però no ho diràs pas a ningú?, és una cosa que em comprometria molt.

—No, home, digues, digues.

I l'amic ens ha etzibat el secret.

L'ÚLTIM BALL

—I pensar que jo, que utilitzo l'ascensor per a pujar a un primer pis, aquests dies ballant he fet tres mil quilòmetres.

LA VICTÒRIA DEL «BARCELONA»

Jugant d'aquesta manera és com, pesi a qui pesi, s'arriba a ésser campió.

Hem pensat llarga estona sobre el cas i hem trobat el secret de dir secrets.

Els secrets es diuen, perquè no poden ésser-ho de secrets. Es rebel·len ells mateixos i us punxen a dins i us martiritzen perquè volen sortir a fora, a prendre la fresca si és a l'estiu, o a constipar-se si és a l'hivern, però com a secrets no poden passar-hi. Són com els polismans secrets, que així que tenen ocasió es manifesten i després continuen creient que són secrets. I el xocant del cas és que cada secret té una força reveladora. Un secret a voltes et dona llum sobre una cosa que t'havia fortament intrigat.

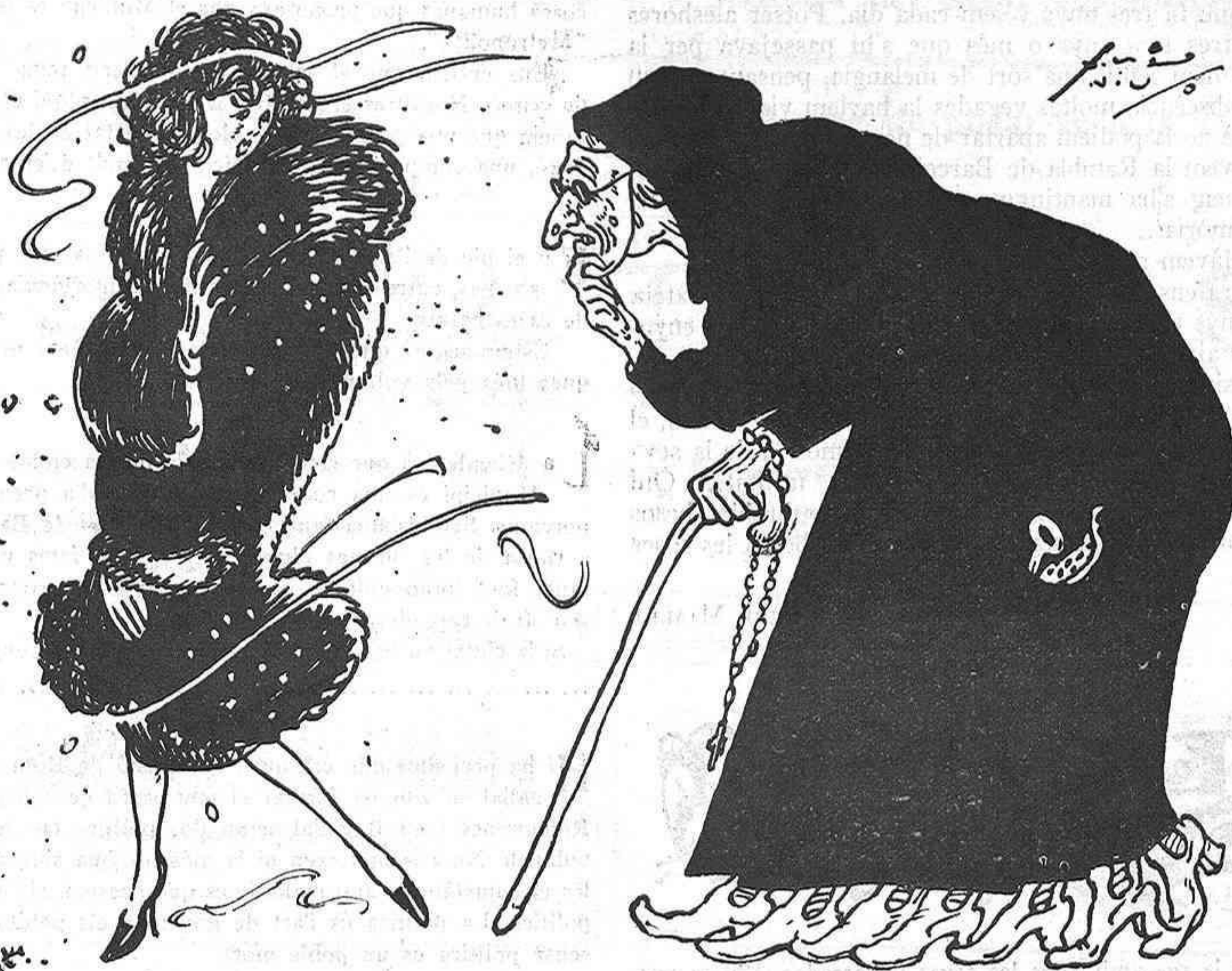
L'amic del secret ens ha deixat, content d'haver-se alliberat d'aquell pes que el secret li produïa.

Nosaltres hem trobat un altre amic i, està clar, li hem dit el secret per a no ésser menys que l'altre.

TUNUS

Indubtablement els representants de Catalunya s'han sentit "acaparadors" del mercat deportiu. Primer a Madrid, en boxa, el català Tomàs Thomas aconsegueix—després d'un combat magnífic en que sapigué mostrar llur superioritat sobre l'altre finalista, el madrileny Mario de las Heras—el títol de campió d'Espanya del seu pes. Dos dies més tard, a l'ensens, a Barcelona i a Sant Cugat es celebren dues proves tan diferents la una de l'altra, com són un partit de "hockey" i una

EL PAPU DE LA QUARESMA

cursa de "cross", però en les que en ambdues es lluita per a la possessió del campionat d'Espanya. I en "hockey" i en "cross", els nostres representants—el "Polo" i l'equip de la "Federació Catalana d'Atletisme"—saben triomfar d'una manera definitiva, clara, dels seus contraris l'"Athlétic" de Madrid i dels altres equips presentats per les diverses Federacions d'Atletisme espanyoles.

I lo que fa molt més assenyalades aquestes victòries, és el fet d'ésser aconseguides sobre els millors representants d'uns i altres—ço que demostra l'alta "clase" dels nostres—i no sense necessitat de éstar obligats a posar de relleu totes llurs grans facultats, sostingudes per una fe, un coratge i un desig de victòria que al permetre no defallissin ni un sol instant, sapigueren portar-los al triomf, el bell triomf que suposen el resultat de 6 "goals" a 1 aconseguit pel "Polo" i la puntuació aconseguida per l'equip català de "cross" que senyala una notable diferència sobre els segons classificats, els "crossmens" biscaïns, i molta més—naturalment—sobre els que es consideraven com més perillosos "rivals" els guipuscoans...

Tres campionats d'Espanya que "acapara" Catalunya... Podem éstar satisfets i orgullosos—no amb un orgull estúpid i vanitós, sinó un orgull noble, el que deu sentir el vencedor d'avui, qui sap si el vençut de l'endemà...—dels nostres representants.

FERRÁN

Guspira

Per cap estrany caprici jamai vulgues
saber del què és capaç mon esperit
sumeix-te a la virtut d'ésser esclava;
res més, creu-me, res més fins a morir.

—Ja hi arribaràs tu també, noia, a fer tant fàstic com jo!

Quan penso que hi ha el mal de rebeldia
tremolo com si fos un ca enfollit,
comprenc que sóc un dèspota i deploro
el mal... Més, tu ets tot el tresor que tinc!

VÍCTOR CANIGÓ

La dona de la Rambla

Fa més de tres anys, en passejar-nos diàriament per la Rambla—la situació no ens permetia altre esport—ens cridava l'atenció una dona de les tantes que quotidianament i distintes voltes al dia s'hi passejaven.

Era una d'aquelles dones que van a parar-hi l'ham a la Rambla. No sabem perquè, teníem la dèria de contemplar-nos-la sempre amb atenció i àdhuc amb simpatia; mes no pas amb desig lasciu com hom acostuma a mirar les dones en general.

D'això fa tres anys llargs. Després d'aquesta absència hem tornat a la Rambla i quina ha estat la nostra joia... un xic amarga! Hem tornat a trobar la dona de tres anys enrera, que feia la mateixa ruta d'aquell temps.

Ens ha semblat més pàl·lida de rostre, aquella dona. Però té els mateixos ulls negres, expressius i simpàtics, perquè en tots els rostres es fixen; la seva cara, més beguda, reflecteix el mateix maquillatge, el vestit negre, gual, i el seu caminar és també lleuger com aleshores.

Hem contemplat de nou, un xic intrigats, la dona de la

Rambla, que fa tres anys véiem cada dia. Potser aleshores ja feia altres tres anys o més que s'hi passejava per la Rambla. I hem sentit una sort de melangia, pensant que en la nostra absència moltes vegades la havíem vista en somnis, perquè no la podíem apartar de nostra imaginació quan remembràvem la Rambla de Barcelona. Potser res del popular passeig s'ha mantingut amb tanta insistència en la nostra memòria...

I desitjàvem retrobar-la.

Però ara ens dol de veure que aquella dona fa el mateix que tres anys enrera. Hauríem preferit no veure-la i enyorar-la. Per això la nostra tristesa...

Si fossim calculistes o ironistes, contaríem els parells de sabates que pot haver gastat passejant per la Rambla, el desgast del paviment, el valor de la força motriu de la seva quotidiana funció aplicada a qualsevol utilitat... Qui sap! Potser estaria en relació amb els innombrables besos dels innombrables desconeguts que se li han begut les roses de la cara.

PERE MIALET

Hem vist la rua amb totes les seves pallassades. N'hem tret dues lliçons: la primera és que els desbordaments sensuais no són pas entre els que van en els cotxes de la rua, sinó entre els espectadors. La segona és treta de les disfresses que hem vist: Costa tan poc de fer el tonto quan se n'és!

Un dels problemes més intrincats d'aquest Estat espanyol tan pobrissó, és el problema de l'ensenyança.

Tothom ensenya; frares, monges, capellans, seglars, que de tot saben menys de pedagogia, i els pobres mestres no ensenyen res. No ensenyen res, ni poden ensenyar res, perquè són tants els que ensenyen.

El ple de l'Ajuntament s'acabà el dia abans de Carnaval, dia molt assenyalat i significat perquè no s'oblidi de qualsevol manera.

Els que sovint han d'agafar "taxis" no ho oblidaran així com així, perquè des d'ara els de cinquanta seran a seixanta. Quin ple, Déu meu, quin ple!

Valia més que fos buit.

A Correus s'ha descobert un important desfalc de valors certificats.

Ja tenim raó nosaltres que ens fa tanta por el Correu. A voltes portem una carta tres mesos a la butxaca sense tirar-la. Pensem: potser el veuràs i no li hauràs d'escriure. I tot això és per la por i la desconfiança que ens mereix el Correu.

El senyor García Faria, conseller de l'Ajuntament actual i de la condició dels actuals, té una visió tan patètica de les

coses humanes que proposava que el Municipi es fes càrrec del "Metropolità".

Ens creïem que el senyor García Faria tenia un poc més de criteri. Nosaltres el "Metro" el regalem a qui el vulgui, però sabem que una companyia té plena potestat en les seves coses. Això, una companyia; un Municipi és molt diferent.

En el ple de l'Ajuntament, que perquè fos més ple ha durat sis dies, entre altres coses de poca importància, s'ha tractat de cases barates.

Estem segurs que d'aquesta feta veurem unes quantes barraques més pels voltants de la ciutat...

La deixadesa a que està sotmesa la nostra ciutat per part del Municipi és una cosa enorme i cada dia pren noves proporcions. Sembla una falla. Hi ha barriades de Barcelona que, a causa de les últimes pluges, han quedat fetes un estany de fang, fent impossible el pas dels vehicles i proporcionant un sens fi de caigudes.

Si la ciutat en fos susceptible, li sortiria la vergonya a la cara, ...

Hi ha periòdics que critiquen la decisió de Romanones i Bugallal en volguer formar el nou partit de concentració. En Romanones i en Bugallal seran dos polítics tan funestos com vulgheu. No ens mereixen ni la més mínima simpatia. Però en les circumstàncies anormalíssimes que passem, sí; ells i tots els polítics. La política és l'art de governar els pobles i un poble sense política és un poble mort.

Al canal de la Manxa hi ha caigut un fort temporal de neu, fent impossible la navegació.

Nosaltres, si naveguem, no sabem per on de desorientats que estem. ...

Ens han assegurat que dintre poc temps es tornarà a explotar l'ascensió al monument de Colomb.

No hi pujarem pas; és massa alt i Colomb potser ens en faria alguna de les seves. Cansat d'estar-se dret dalt del punxó, tornarà a dir: "Puja aquí dalt que veuràs ton pare". Però a nosaltres ens sembla que ens farien veure la padrina i tot. No hi pujarem pas.

Una Comissió de l'"Associació de propietaris del Prat" visità el Governador per a exposar-li els perills que pot ocasionar en aquella comarca el cultiu de l'arròs, doncs que ja s'han donat alguns casos de paludisme.

Tres jovenets que tiren per pinta-mones han adreçat des d'un diari unes quantes insolències al company Marinello, perquè no vol declarar-los superhomes.

En Marinello, però, els perdona, perquè si quan pinten no saben el què es fan, quan perden l'oremus no saben el què es diuen.

NOVETAT! OBRA NOVA!

Acaba de posar-se a la venda

ENRIC CLARASÓ

ESCULTURES

Pròleg de SANTIAGO RUSIÑOL

Les 90 millors obres de l'autor reproduïdes fidelment en fotogravat directe, relligades artísticament

Edició catalana: Pessetes 25

Edición castellana: Pesetas 25

Obras completas de SANTIAGO RUSIÑOL

TOMO I

LA ISLA DE LA CALMA

Versión castellana de RAFAEL MARQUINA

Un tomo 8.º

Ptas. 5

BARÓN DE HOLBACH

DEL PLACER

De la felicidad y de la muerte

Un tomo: Ptas. 2

COLECCIÓN DIAMANTE VAN PUBLICADOS 125 TOMOS

1. <i>R. de Campoamor</i> . Doloras, 1.ª serie.	45. <i>Charles de Bernard</i> . La caza de los amantes.	88. <i>T. Dostoyevsky</i> . Alma infantil.
2. — Doloras, 2.ª serie.	46. <i>Eugenio Sue</i> . La Condesa de Lagarde.	89. <i>Edmundo de Amicis</i> . Aire y Luz.
3. — Humoradas y cantares.	47. <i>Rafael Altamira</i> . Novelitas y cuentos	90. <i>Laura Garcia de Giner</i> . Valentina.
4. — Pequeños poemas, 1.ª serie.	48. <i>J. López Valdemoro</i> (<i>El Conde de las Navas</i>). La	91. <i>Edmundo de Amicis</i> . Manchas de color.
5. — Pequeños poemas, 2.ª serie.	niña Araceli.	92. <i>Voltaire</i> . Zadig y Micromegas.
6. — Pequeños poemas, 3.ª serie.	49. <i>Rodrigo Sortano</i> . Por esos mundos...	93. <i>Manuel Ugarte</i> . Mujeres de Paris.
7. — Colón, poema.	50. <i>Luis Taboada</i> . Perfiles cómicos.	94. } Obras menores de Cervantes.
8. — Drama Universal, poema, primer tomo.	51. <i>B. Pérez Galdós</i> . La casa de Shakespeare.	95. }
9. — Drama Universal, poema, segundo tomo	52. <i>J. Ortega Munilla</i> . Fifiña.	96. <i>Juan Pérez Zúñiga</i> . Chapuceras.
10. — El Licenciado Torralba.	53. <i>F. Salazar</i> . Algo de todo.	97. <i>Voltaire</i> . Cándido.
11. — Poesías y Fábulas, 1.ª serie.	54. <i>Mariano de Cavia</i> . Cuentos en guerrilla.	98. <i>Gaethe</i> . Las amarguras del joven Werther.
12. — Poesías y Fábulas, 2.ª serie.	55. <i>Felipe Pérez y González</i> . Peccata minuta.	99. <i>Jacinto Benavente</i> . Teatro rápido.
13. <i>E. Pérez Escrich</i> . Fortuna.	56. <i>Francisco Alcántara</i> . Córdoba.	100. Novelas picarescas. Lazarillo de Tormes y Rin
14. <i>A. Lasso de la Vega</i> . Rayos de luz.	57. <i>Joaquín Dicenta</i> . Cosas mías.	conete y Cortadillo
15. <i>Federico Urrecha</i> . Siguiendo al muerto	58. <i>J. López Silva</i> . De rompe y rasga	121. <i>J. León Pagano</i> . La balada de los sueños.
16. <i>A. Pérez Nieva</i> . Los humildes.	59. <i>Antonio Zozaya</i> . Instantaneas.	102. <i>Angel Guerra</i> . Polvo del camino.
17. <i>Salvador Rueda</i> . El gusano de luz.	60. <i>José Zahonero</i> . Cuentecillos al aire.	108. <i>Camilo Castello Branco</i> . María Moisés.
18. <i>Sinesio Delgado</i> . Lluvia menuda.	61. <i>Luis Taboada</i> . Colección de tipos.	104. <i>Gracia Deledda</i> . Cuentos de la Cerdeña.
19. <i>Carlos Frontaura</i> . Gente de Madrid.	62. <i>Beaumarchais</i> . El Barbero de Sevilla.	105. Antología taurina.
20. <i>Miguel Melgosa</i> . Un viaje a los infiernos	63. <i>Angel R. Chaves</i> . Cuentos de varias épocas	106. <i>Manuel Carretero</i> . La espuma de Venus.
21. <i>A. Sánchez Pérez</i> . Botones de muestra.	64. <i>Alfonso Karr</i> . Buscar tres pes al gato.	107. <i>Federico Rahola</i> . Los ingleses vistos por un
22. <i>J. M. Matheu</i> . ¡Rataplan!	65. <i>Francisco Pi y Arsuaga</i> . El Cid Campeador	latino.
23. <i>Teodoro Guerrero</i> . Gritos del alma.	66. <i>Vital Aza</i> . Pamplinas.	108. <i>Eça de Queiroz</i> . La nodriza.
24. <i>Tomás Luceño</i> . Romances y otros excesos	67. <i>Antonio Peña y Goñi</i> . Rio revuelto.	109. <i>A. de Chamisso</i> . Pedro Schlemihl ó el hombre
25. <i>L. Ruiz Contreras</i> . Palabras y plumas.	68. <i>Enrique Gómez Carrillo</i> . Tristes idilios.	que ha perdido su sombra.
26. <i>Ricardo Sepúlveda</i> . Sol y Sombra.	69. <i>Nicolás Estévez</i> . Calandracas.	110. <i>M. Sarmiento</i> . Así.
27. <i>J. López Silva</i> . Migajas.	70. <i>V. Blasco Ibáñez</i> . A la sombra de la higuera	111. <i>Felipe Trigo</i> . A todo honor.
28. <i>F. Pi y Margall</i> . Trabajos sueltos.	71. <i>A. Dumas, hijo</i> . La Dama de las Camelias.	112. <i>Manuel Ugarte</i> . Los estudiantes de Paris.
29. <i>E. Pardo Bazán</i> . Arco iris, cuentos	72. <i>Joaquín M. Bartrina</i> . Versos y prosa.	113. <i>Fray Luis de León</i> . La perfecta casada.
30. <i>E. Rodríguez Solís</i> . La mujer, el hombre y el amor.	73. <i>Francisco Bayado</i> . En la brecha.	114. <i>Jorge Manrique</i> . Poesías.
31. <i>M. Matoses (Corzuelo)</i> . ¡Aleluyas finas!	74. <i>Luis Taboada</i> . Notas alegres.	115. <i>Abate Prévost</i> . Manón Lescaut.
32. <i>E. Pardo Bazán</i> . Por la España pintoresca (viajes)	75. <i>Xavier de Montepín</i> . La señorita Tormenta	116. <i>J. Givanel Mas</i> . Prosa epistolar.
33. } <i>A. Flores</i> . Doce españoles de brocha gorda.	76. <i>Antonio Zozaya</i> . De carne y hueso.	117. <i>J. Givanel Mas</i> . Devocionario poético (Anto-
34. }	77. <i>Xavier de Montepín</i> . Muerto de amor.	logía sagrada).
35. <i>José Estremera</i> . Fábulas.	78. <i>Conde León Tolstói</i> . Venid a mí...	118. <i>Miguel A. Rodenas</i> . De las majadas al otero.
36. <i>Emilia Pardo Bazán</i> . Novelas cortas.	79. <i>Alfredo Calderón</i> . A punta de pluma	119. <i>Eduardo Marquina</i> . Juglarías.
37. <i>E. Fernández Vaamonde</i> . Cuentos amorosos.	80. <i>Enrique Murger</i> . Elena.	120. <i>Gabriel Miró</i> . Los Amigos, los Amantes y la
38. <i>E. Pardo Bazán</i> . Hombres y mujeres de antaño	81. <i>Luis Taboada</i> . Siga la broma.	Muerte.
39. <i>J. de Burgos</i> . Cuentos cantares y chascarrillos.	82. <i>Laura Garcia de Giner</i> . La Samaritana	121. <i>Santiago Rusiñol</i> . Hojas de la vida.
40. <i>E. Pardo Bazán</i> . Vida contemporánea.	83. <i>Cyrano de Bergerac</i> . Viaje a la luna.	122. <i>A. de Lamartine</i> . Rafael.
41. } <i>Jacinto Laballa</i> . Novelas íntimas.	84. <i>Eugenio Antonio Flores</i> . ¡Huérfana!	123. <i>Alfonso Karr</i> . El perro de sir John.
42. }	85. <i>Iván Tourguenoff</i> . Hamlet y Don Quijote	124. <i>Eduardo Zamacois</i> . Riek.
43. <i>Fr.ª Sarasate de Mena</i> . Cuentos vascongados	86. <i>Alicia Pestana (Cafel)</i> . Cuentos.	125. <i>A. de Lamartine</i> . Graziella.
44. <i>F. Pi y Margall</i> . Diálogos y Artículos.	87. <i>Angel Guerra</i> . Al sol.	

Precio: de cada tomo Ptas. 0'60

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gbr Postal o bé en segells de franquèig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebra a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés 30 cèntims per a certificar. Als corresponents se'ls otorguen rebaixes.

LA QUESTIÓ DEL DIA

—No saps pas lo que em preocupa això dels bitllets de cinc centes pessetes.